

Sygn. akt IV CSK 28/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa S.K.
przeciwko Przedsiębiorstwu Handlowo-Usługowo-Produkcyjnemu "D."
Spółce Jawnej w C.
o zapłatę i o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. akt V ACa .../16,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w G. na rzecz radcy prawnego B.G. kwotę 1980 (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2017 r. Sąd Apelacyjny w G. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w S. w części oddalającej powództwo w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo kwotę 5.240,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i oddalił apelację w pozostałej części. W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego – powód był uprawniony do odstąpienia nie tylko od umowy o dzieło, ale także od umów sprzedaży materiałów budowlanych koniecznych do prawidłowego wykonania dzieła. Podzielił natomiast stanowisko Sądu Okręgowego, co do braku odpowiedzialności pozwanej za szkody związane z zalaniem instalacji elektrycznej i zniszczeniem ścian w budynku i szkodę w postaci utraty dochodów z hodowli trzody chlewnej. Zgodził się również z tym, że brak było podstaw do uznania, że niewykonanie zobowiązania przez pozwaną i zgłoszenie przez nią w procesie zarzutów zwalczających żądanie pozwu, miało charakter deliktu i naruszało dobra osobiste powoda w postaci jego zdrowia i dobrego imienia.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona. Podniósł, że Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty dopuścił się naruszenia art. 217 § 3, art. 227, art. 278 § 1 w zw. z art. 382 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, iż między niewykonaniem przez pozwaną umowy, a powstaniem szkody w majątku powoda w postaci zalania (zniszczenia) instalacji elektrycznej oraz budynku nie ma związku przyczynowego. Zdaniem skarżącego Sąd Apelacyjny w sposób nieuzasadniony pominął również dowody powołane przez niego na wykazanie prawdziwości spornych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, uchybił również art. 24 § 1 k.c. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że zachowanie pozwanej nie było bezprawne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została, wyżej zdefiniowana, przesłanka oczywistej zasadności skargi.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania samo przez się nie może być uznane za

działanie bezprawne, a wyrządzenie szkody w ramach istniejącej więzi obligacyjnej może prowadzić do zbiegu odpowiedzialności z reżimem deliktowym, gdy dłużnik narusza swym postępowaniem nie tylko obowiązki wynikające z wcześniejszego stosunku obligacyjnego, lecz także powszechnie ustalone reguły prawidłowego postępowania (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1964 r., II CR 540/63, OSNC 1965, nr 2, poz. 32, z dnia 10 kwietnia 1974 r., I PR 415/73, OSPiKA 1975, nr 4, poz. 95, i z dnia 28 czerwca 1972 r., II CR 218/72, OSNCP 1972, nr 12, poz. 228). Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że naruszenie obowiązków umownych nie stanowi naruszenia dóbr osobistych, nie może być, zatem kwalifikowane, jako oczywista zasadność skargi.

Pod rządem kodeksu cywilnego naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego przez poszkodowanego uszczerbku, nie dopuszczając jednak zarazem do nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego, odszkodowanie, bowiem należy się tylko w granicach normalnego związku przyczynowego (art. 361 § 1 k.c.). Uznanie przez Sąd Apelacyjny, że szkody wywołane zalaniem, powstałe po odstąpieniu od umowy przez powoda, kiedy spoczywał na nim obowiązek podejmowania czynności zapobiegających powstaniu szkody we własnym majątku, nie obciążają pozwanej, nie odbiega od przyjmowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumienia zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, w kontekście związku przyczynowego.

Skarżący nie uwzględnił, że skarga kasacyjna jest instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wynika, że powód nie planował w 2005 r. wymiany pokrycia dachu, gdyż uważał, że dach jest w dobrym stanie. W konsekwencji, gdyby nie doszło do zawarcia umowy między stronami to i tak na skutek wichur i deszczy, które miały miejsce w latach 2007 - 2008 r. doszłoby do rozszczelnienia dachówek na dachu w budynku powoda oraz do zalania instalacji elektrycznej i ścian w tym budynku.

Szkoda w postaci utraconych korzyści musi być natomiast przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała

w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1979 r., II CR 304/79, OSNCP 1980, nr 9, poz. 164). Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Apelacyjny, wynika natomiast, że skarżący miał możliwość po odstąpieniu od umowy zwrotu materiałów budowlanych pozwanej lub ich złożenia w innym miejscu, zatem nierozpoczęcie planowanej hodowli, z uwagi na ich składowanie w pomieszczeniu gospodarczym w którym miała być prowadzona, nie pozostaje w związku przyczynowym z niewykonaniem przez pozwaną umowy.

O oczywistej zasadności skargi nie przekonuje także, pominięcie przez Sąd Apelacyjny wnioskowanych przez skarżącego dowodów, skoro dowody przeprowadza się jedynie na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.). Charakteru takiego nie mają dowody zawnioskowane na okoliczność wystąpienia szkody, jej zakresu i wysokości, w sytuacji nie stwierdzenia przez Sądy *meriti* związku przyczynowego między wskazywaną przez powoda szkodą, a niewykonaniem przez pozwaną umowy. Podobnie bezprzedmiotowe byłoby dopuszczanie dowodu z opinii biegłych lekarzy na okoliczności związane z żądanym przez powoda zadośćuczynieniem, skoro Sąd Apelacyjny nie stwierdził, by na skutek niewykonania przez pozwaną umowy, doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. mając na względzie, sytuację materialną i życiową skarżącego oraz okoliczność, że u podstaw zgłaszanych przez niego roszczeń legło niewykonanie umowy przez pozwaną.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 6, § 14 ust. 1 pkt 2 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016, poz. 1715).

kc

aj